

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MACIEJE SZPUNARA
přednesené dne 16. května 2018¹

Věc C-268/17

**Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta
proti
AY**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Županijski Sud u Zagrebu (Župní soud v Záhřebu, Chorvatsko)]

„Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce – Justiční spolupráce v trestních věcech –
Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Článek 3 bod 2 a čl. 4 bod 3 – Evropský zatýkácí rozkaz –
Důvody pro odmítnutí výkonu – Pojem ‚pravomocné rozhodnutí týkající se stejného jednání‘ –
Vyžádaná osoba – Postavení svědka ve vykonávajícím členském státě“

1. Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Županijski Sud u Zagrebu (Župní soud v Záhřebu, Chorvatsko) poskytuje Soudnímu dvoru příležitost, aby ujasnil, že v zásadě nemá pravomoc, pokud jde o výklad ustanovení o odmítnutí výkonu evropského zatýkácího rozkazu (dále jen „EZR“), když otázky pocházejí od soudu členského státu, který vydal uvedený EZR v souladu s rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkáčím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (dále jen „rámcové rozhodnutí“)².

Právní rámec

2. Článek 1 rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Definice evropského zatýkáčím rozkazu a povinnost jej vykonat“, zní takto:

„1. Evropský zatýkáčím rozkaz je soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojené[ho] s odnětím osobní svobody.

2. Členské státy vykonají evropský zatýkáčím rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí.

3. Tímto rámcovým rozhodnutím není dotčena povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 Smlouvy o Evropské unii.“

1 – Původní jazyk: angličtina.

2 – Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34.

3. Článek 2, nadepsaný „Oblast působnosti evropského zatýkacího rozkazu“, stanoví v odstavcích 1 a 2, že:

„1. Evropský zatýkací rozkaz lze vydat v případech jednání, které lze podle práva vystavujícího členského státu potrestat trestem odnětí svobody nebo ochranným opatřením spojeným s odnětím osobní svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně 12 měsíců, nebo byl-li již rozsudkem uložen trest nebo nařízeno ochranné opatření, v případě trestu nebo ochranného opatření v délce nejméně čtyř měsíců.

2. Níže uvedené trestné činy, které lze ve vystavujícím členském státě potrestat trestem odnětí svobody nebo ochranným opatřením spojeným s odnětím osobní svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně tři roky a které jsou vymezeny právem tohoto členského státu, jsou důvodem pro předání na základě evropského zatýkacího rozkazu podle podmínek tohoto rámcového rozhodnutí a bez ověření oboustranné trestnosti tohoto činu:

[...]

– korupce,

[...]“

4. „Důvody pro povinné odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu“ jsou uvedeny v článku 3 výše uvedeného rámcového rozhodnutí, podle nichž:

„Justiční orgán členského státu, který má vykonat zatýkací rozkaz (dále jen ‚vykonávající justiční orgán‘), odmítne vykonat evropský zatýkací rozkaz v těchto případech:

[...]

2. pokud má vykonávající justiční orgán informace, že vyžádaná osoba byla pravomocně odsouzena za stejný čin členským státem za předpokladu, že v případě odsouzení byl trest vykonán, právě je vykonáván nebo podle práva členského státu, který vynesl rozsudek, ho již nelze vykonat;

[...]“

5. Článek 4 rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Důvody, pro které je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu“, uvádí, že:

„Vykonávající justiční orgán může odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu:

[...]

3. pokud justiční orgány vykonávajícího členského státu rozhodly buď nezačít trestní stíhání kvůli trestnému činu, pro který byl evropský zatýkací rozkaz vydán, nebo zastavit takové řízení, nebo byl-li v členském státě vynesena proti vyžádané osobě za stejné jednání pravomocný rozsudek, který zamezuje dalšímu trestnímu stíhání;

[...]“

Skutkové okolnosti, řízení a předběžné otázky

6. AY je maďarský státní příslušník, předseda maďarské obchodní společnosti, vůči kterému bylo zahájeno trestní řízení před předkládajícím soudem. V obžalobě podané Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Úřad pro boj s korupcí a organizovaným zločinem, Chorvatsko, dále jen „USKOK“) dne 31. března 2014 se tvrdí, že AY přislíbil zaplatit značnou částku peněz chorvatskému vysokému státnímu úředníkovi, a to za uzavření smlouvy mezi uvedenou maďarskou obchodní společností a chorvatskou vládou.

7. Dne 10. června 2011 zahájil USKOK vyšetřování AY pro podezření z podplácení, přičemž před zahájením vyšetřování podrobně informoval maďarské nejvyšší státní zastupitelství a maďarského nejvyššího státního zástupce osobně. Při přijímání rozhodnutí zahájit vyšetřování byl příslušný maďarský orgán požádán o poskytnutí mezinárodní právní pomoci při výslechu AY jako podezřelého a o doručení předvolání k výslechu. Dožádání byla odeslána mezi 10. červnem 2011 a zářím roku 2013.

8. Maďarské orgány dožádáním nevyhověly. Příslušné chorvatské orgány proto nemohly kontaktovat podezřelého AY a chorvatské vyšetřování vedené proti podezřelému AY bylo přerušeno v prosinci roku 2012.

9. Maďarský státní zástupce však na základě informací, jež mu byly sděleny v příloze dožádání, zahájil vyšetřování, neboť existovalo důvodné podezření, že byl spáchán trestný čin ohrožující integritu veřejného života v podobě podplácení v mezinárodních vztazích podle maďarského trestního zákoníku. Toto vyšetřování bylo skončeno dne 20. ledna 2012 rozhodnutím maďarského Národního úřadu pro vyšetřování podle maďarského zákona o trestním řízení, a to z důvodu, že spáchané skutky nejsou trestným činem. Toto vyšetřování však nebylo zahájeno proti AY jako podezřelému, ale pouze v souvislosti s údajným trestným činem. AY byl v této souvislosti pouze vyslechnut jako svědek. Chorvatský vysoký státní úředník nebyl v rámci tohoto vyšetřování vyslechnut jako svědek.

10. Podle předkládajícího soudu byla další řízení vedená v Maďarsku skončena pro nedostatek nových skutečností následujících po těch, které byly uvedeny v rozhodnutí ze dne 20. ledna 2012.

11. Dne 1. října 2013 poté, co Chorvatská republika přistoupila k Evropské unii, a před tím, než byla zahájena trestní řízení v Chorvatsku podle platných vnitrostátních ustanovení, USKOK vydal EZR proti AY.

12. Výkon tohoto EZR byl odmítnut rozhodnutím Fővárosi Törvényszék (soud hlavního města Budapešti, Maďarsko) ze dne 7. října 2013 z důvodu, že dostupné informace ukazují, že v Maďarsku již bylo zahájeno trestní řízení ohledně téhož skutku, kterého se týkal zatýkácí rozkaz, a toto řízení maďarský justiční orgán zastavil.

13. Po návrhu na postoupení věci rozhodovacímu senátu soudu a rozhodnutí postoupit věc AY předkládajícímu soudu byla věc přidělena trestnímu senátu tohoto soudu, oddělení evropských zatýkácích rozkazů, a to na základě příslušných ustanovení chorvatského zákona o trestním řízení. Druhý EZR proti AY jako vyžádané osobě byl vydán dne 15. prosince 2015. Tento rozkaz nebyl Maďarskem nikdy vykonán.

14. Dne 27. ledna 2017 byl druhý EZR opět předán předkládajícím soudem příslušným maďarským orgánům.

15. Následně po uplynutí 60 dní od posledního předání druhého EZR se předkládající soud obrátil na chorvatského člena Eurojustu. Chorvatský člen Eurojustu po svém zásahu postoupil předkládajícímu soudu stanovisko příslušného maďarského orgánu, v němž tento orgán uvedl, že se nedomnívá, že je povinen vyhovět vydanému EZR a že v Maďarsku není z právního hlediska možné zatknout obviněného AY nebo zahájit nové řízení o výkonu EZR vydaného v Chorvatsku dne 15. prosince 2015. Totožné stanovisko příslušného maďarského justičního orgánu bylo předáno předkládajícímu soudu dne 4. dubna 2017.

16. Vzhledem k tomu, že předkládající soud má pochybnosti o výkladu důvodů pro odmítnutí výkonu EZR stanovených v čl. 3 bodě 2 a čl. 4 bodě 3 rámcového rozhodnutí, usnesením ze dne 16. května 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 18. května 2017, položil následující předběžné otázky:

- „1) Musí být čl. 4 bod 3 rámcového rozhodnutí vykládán v tom smyslu, že se rozhodnutí nezahájí stíhání kvůli trestnému činu, pro který byl evropský zatýkácí rozkaz vydán, nebo takové stíhání zastavit vztahuje výlučně na trestný čin, pro který byl evropský zatýkácí rozkaz vydán, nebo je třeba toto ustanovení chápat v tom smyslu, že vzdání se nebo upuštění od stíhání se také musí týkat vyžádané osoby jako podezřelého nebo obviněného v tomto stíhání?
- 2) Může členský stát odmítnout na základě článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutí vykonat vydaný evropský zatýkácí rozkaz, pokud justiční orgán jiného členského státu rozhodl buď nezahájit stíhání pro trestný čin, pro který byl evropský zatýkácí rozkaz vydán, nebo takové stíhání zastavit, v případě, kdy má v rámci tohoto stíhání vyžádaná osoba postavení svědka, a nikoli podezřelého nebo obviněného?
- 3) Představuje rozhodnutí zastavit vyšetřování, v rámci kterého neměla vyžádaná osoba postavení podezřelého, ale byla vyslechnuta jako svědek, pro ostatní členské státy důvod nevyhovět vydanému evropskému zatýkácímu rozkazu v souladu s čl. 3 bodem 2 rámcového rozhodnutí?
- 4) Jaký je vztah mezi povinným důvodem pro odmítnutí předání stanoveným v čl. 3 bodě 2 rámcového rozhodnutí v případě, že ‚má vykonávající justiční orgán informace, že vyžádaná osoba byla pravomocně odsouzená za stejný čin členským státem‘ a nepovinným důvodem pro odmítnutí předání stanoveným v čl. 4 bodě 3 rámcového rozhodnutí v případě, že ‚[byl] v členském státě vynesena proti vyžádané osobě za stejné jednání pravomocný rozsudek, který zamezuje dalšímu trestnímu stíhání‘?
- 5) Musí být čl. 1 odst. 2 rámcového rozhodnutí vykládán v tom smyslu, že vykonávající stát je povinen přijmout rozhodnutí o každém evropském zatýkáčím rozkazu, který mu je doručen, a to i tehdy, pokud už rozhodl o předešlém evropském zatýkáčím rozkazu vydaném jiným justičním orgánem proti téže vyžádané osobě v rámci téhož trestního řízení, a pokud je nový evropský zatýkáčím rozkaz vydán z důvodu změny okolností ve státě vydávajícím evropský zatýkáčím rozkaz (rozhodnutí o postoupení věci – zahájení trestního řízení, přísnější kritéria pro důkazy o spáchání trestného činu, nový příslušný justiční orgán nebo soud)?“

17. S ohledem na zvláštní okolnosti bylo rozhodnuto o přednostním projednání věci podle čl. 53 odst. 3 jednacího řádu Soudního dvora.

18. Písemná vyjádření byla předložena účastníky původního řízení, chorvatskou, českou, maďarskou, rakouskou a rumunskou vládou, Irskem, jakož i Komisí. Účastníci původního řízení, chorvatská a maďarská vláda a Komise se účastnili jednání, které se konalo dne 28. února 2018.

Posouzení

Pravomoc Soudního dvora

19. V projednávané věci se soud členského státu, který *vydal* EZR, domáhá objasnění *výkonu* tohoto EZR. V této souvislosti vznášá předkládající soud řadu otázek týkajících se důvodů pro odmítnutí výkonu EZR stanovených v čl. 3 bodě 2 a čl. 4 bodě 3 rámcového rozhodnutí.

20. To se jeví být zvláštní, protože odpověď poskytnutá Soudním dvorem by se týkala pouze vykonávajících orgánů.

21. Případy týkající se EZR typicky vznikají ze sporu mezi justičními orgány dvou členských států. Orgány jednoho členského státu vydají EZR, zatímco orgány jiného členského státu tento EZR vykonají.

22. Z toho důvodu zpravidla případy týkající se otázek výkonu a konkrétně možných důvodů pro odmítnutí výkonu pocházejí od vykonávajících justičních orgánů, neboť tyto orgány usilují o srozumitelnost, pokud jde o charakteristiku takových důvodů pro odmítnutí³. Tyto orgány se snaží zjistit, zda mohou či nesmí EZR vykonat.

23. Podle všeho se předkládající soud domnívá, že na základě odpovědi Soudního dvora se může ocitnout v pozici, kdy by mohl odvolat EZR. Když tedy Soudní dvůr nalezne důvody pro odmítnutí výkonu EZR ze strany maďarských orgánů, předkládající soud zajistí, že EZR bude odvolán.

24. Nedomnívám se, že Soudní dvůr může odpovědět na první až čtvrtou předběžnou otázku. Podle mého názoru Soudní dvůr nemá pravomoc tak učinit⁴.

25. Z článku 267 druhého pododstavce SFEU vyplývá, že Soudní dvůr má pravomoc rozhodnout o předběžné otázce, jestliže je rozhodnutí o předběžné otázce považováno předkládajícím soudem za „nezbytné“ k vynesení jeho rozsudku.

26. V takové věci, jako je projednávaná věc, vůbec neshledávám nezbytnost odpovědi Soudního dvora pro řízení před předkládajícím soudem. Je pravda, že zpravidla jsou předběžné otázky přípustné a že pouze ve vzácných a krajních případech na ně Soudní dvůr odmítne odpovědět. Na takové předběžné otázky se vztahuje domněnka relevance⁵. Tato otázka relevance předběžné otázky je otázkou objektivní.

27. Za okolností, které sám Soudní dvůr popisuje jako „výjimečné okolnosti“⁶, tedy Soudní dvůr odmítne odpovědět na otázky v hypotetických případech, kdy vznesené otázky nebyly relevantní pro rozhodnutí ve sporu, nebo kdy otázky nebyly formulovány dostatečně určitě nebo nebyly skutkové okolnosti dostatečně jasné.

3 – Viz například rozsudky ze dne 16. listopadu 2010, Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683); ze dne 5. dubna 2016, Aranyosi a Căldăraru (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198); ze dne 24. května 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346); a ze dne 10. srpna 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628).

4 – Jsem si dobře vědom právního rozdílu mezi pravomocí a přípustností, přestože jeho praktický význam může být omezen, a v tomto ohledu plně souhlasím s přehledem uvedeným generálním advokátem N. Wahlm v jeho stanovisku ve věci Gullotta a Farmacia di Gullotta Davide & C. (C-497/12, EU:C:2015:168, body 16 až 25). K tomuto rozdílu viz rovněž moje stanovisko ve věci A. Rendón Marín a CS (C-165/14 a C-304/14, EU:C:2016:75, bod 48), jakož i Naómé, C., *Le renvoi préjudiciel en droit européen — Guide pratique* (2. vydání), Larcier, Brussels, 2010, s. 85 a 86.

5 – Viz například rozsudek ze dne 17. dubna 2018, Krüsemann a další (C-195/17, C-197/17 až C-203/17, C-226/17, C-228/17, C-254/17, C-274/17, C-275/17, C-278/17 až C-286/17 a C-290/17 až C-292/17, EU:C:2018:258, bod 24 a citovaná judikatura).

6 – Viz například rozsudek ze dne 5. června 1997, Celestini (C-105/94, EU:C:1997:277, bod 22).

28. Na první pohled první až čtvrtá předběžná otázka zjevně nespadá do žádné z kategorií případů, kdy Soudní dvůr odmítl odpovědět na otázky. Pokud je mi však známo, Soudní dvůr dosud nebyl v takové situaci, jako je situace v projednávané věci, a sice kdy orgány členského státu, který vydal EZR, usilují o objasnění práv a povinností orgánů, které mají EZR vykonat.

29. Otázka, zda se orgán vydávající EZR rozhodne ponechat EZR v platnosti či nikoli, je a i by měla být nezávislá na otázce týkající se možných důvodů pro odmítnutí výkonu. Řekněme, že pokud by Soudní dvůr rozhodl, že se maďarské orgány *mohou* opírat o čl. 3 bod 2 nebo čl. 4 bod 3 rámcového rozhodnutí při odmítnutí výkonu EZR, nemá to z právního hlediska žádný vliv na to, zda vystavující orgán ponechá EZR v platnosti či nikoli. Předkládající soud by mohl EZR ponechat v platnosti, nebo by jej mohl odvolat.

30. Případ, který je základem žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, se týká výkladu ustanovení maďarského práva ve světle ustanovení rámcového rozhodnutí, a to v konkrétní věci. Konečné rozhodnutí o tom, zda jsou požadavky článku 3 bodu 2 nebo článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutí splněny či nikoli, přísluší maďarským orgánům. Předkládající soud nemůže splnit tento úkol a účinně tak nahradit maďarské orgány.

31. Kdyby Soudní dvůr odpověděl v projednávané věci na předběžné otázky 1 až 4, jeho rozhodnutí by samozřejmě nebylo „čistě poradní bez závazného účinku“⁷. Nicméně za stávajícího skutkového stavu a s ohledem na předkládající soud v konkrétní projednávané věci by bylo přesně takovéto: bylo by bezpochyby zajímavé na papíře, ale nebylo by možné, aby jej chorvatské orgány prakticky uplatnily v konkrétní projednávané věci. Toto rozhodnutí by mohlo být relevantní pouze pro maďarské orgány, které nejsou původci této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

32. Navíc je třeba mít na paměti, že celý systém, o nějž se EZR opírá, je založen na vzájemné důvěře a uznávání mezi vydávajícím a vykonávajícím členským státem. Je bez debat, že je v první řadě na vykonávajícím členském státě, aby důvěřoval postupům vystavujícího členského státu. Vystavující členský stát však musí také důvěřovat postupům vykonávajícího členského státu, pokud se tento dovolává důvodů pro odmítnutí výkonu EZR. Jakmile začne vystavující členský stát uplatňovat a vykládat právo vykonávajícího členského státu a pokusí se zjistit, zda tento členský stát správně aplikoval právo, posouvá se nebezpečně blízko k narušení této vzájemné důvěry. Na rozdíl například od občanskoprávních věcí není v této souvislosti obvyklé pro orgány jednoho státu, aby uplatňovaly, vykládaly a hodnotily právo jiného státu. V mechanismu stanoveném v řízení o předběžné otázce poskytují vnitrostátní soudy popis skutkového stavu a dotčeného vnitrostátního práva, aby umožnily Soudnímu dvoru podat užitečný a účelný výklad unijního práva. To však může být zaručeno pouze tehdy, je-li předkládající soud skutečně v situaci, kdy pak použije výklad Soudního dvora ve své dotčené věci. Vzhledem k tomu, že chorvatský soud nemůže použít maďarské trestní právo, odpověď Soudního dvora by byla v tomto smyslu zbavena svého účelu⁸.

33. Závěrem se domnívám, že vzhledem k tomu, že se předběžné otázky týkají výkladu rámcového rozhodnutí v kontextu otázek, které náleží do pravomoci orgánů vykonávajícího členského státu, Soudní dvůr nemá pravomoc k tomu, aby odpověděl na předběžné otázky.

34. Pokud jde o pátou předběžnou otázku, nedomnívám se, že by zde byl problém s pravomocí. Podle rámcového rozhodnutí, které vychází z ducha spolupráce mezi orgány několika členských států, je odpověď na tuto otázku především relevantní pro orgány vykonávajícího členského státu. Rozhodnutí o této otázce, kterou se předkládající soud v zásadě snaží zjistit, zda je podle čl. 1 odst. 2 rámcového

7 – Toto je terminologie, kterou používá Soudní dvůr k tomu, aby odlišil postup zavedený článkem 267 SFEU ve stanovisku č. 1/91 (První stanovisko k Dohodě o EHP) ze dne 14. prosince 1991 (EU:C:1991:490, bod 61).

8 – A zde právě existuje zásadní rozdíl oproti situacím, kdy vnitrostátní soudy aplikují cizí právo, jako je tomu v případech občanskoprávních sporů v důsledku kolizních norem mezinárodního práva soukromého. V takovém případě by předkládající soud vždy vydal rozhodnutí, i kdyby aplikoval cizí právo. V projednávaném případě tomu tak není.

rozhodnutí vykonávající justiční orgán povinen přijmout rozhodnutí o EZR, který mu byl doručen, je však také nezbytné pro předkládající soud, pokud má vědět, zda může z právního hlediska očekávat odpověď vykonávajícího justičního orgánu. To umožní předkládajícímu soudu, aby rozhodl, zda by měl odvolat druhý EZR či nikoli. Navíc je třeba mít na paměti, že pátá předběžná otázka je jediná, v rámci které chorvatský předkládající soud nevyžaduje výklad maďarského práva.

K věci samé

Pátá předběžná otázka

35. Podstatou páté předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda je podle čl. 1 odst. 2 rámcového rozhodnutí vykonávající justiční orgán povinen přijmout rozhodnutí o EZR, který mu byl doručen, přestože bylo v tomto členském státě již rozhodnuto o předchozím EZR, který se týkal téže vyžádané osoby v tomtéž trestním řízení, kdy druhý EZR byl vydán jiným justičním orgánem z důvodu změny okolností ve vystavujícím členském státě.

36. Podle jednoznačného znění článku 1 odst. 2 rámcového rozhodnutí vykonají členské státy jakýkoliv EZR na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí. V tomto smyslu čl. 15 odst. 1 rámcového rozhodnutí stanoví, že vykonávající justiční orgán musí rozhodnout v rámci lhůty vymezené v rámcovém rozhodnutí pro předání vyžádané osoby. Článek 17 odst. 1 rámcového rozhodnutí navíc stanoví, že EZR se projednává a vykonává jako neodkladná záležitost a že podle odstavce 6 tohoto článku musí každé odmítnutí výkonu EZR obsahovat odůvodnění. Článek 22 rámcového rozhodnutí dále stanoví, že vykonávající justiční orgán oznámí neprodleně vystavujícímu justičnímu orgánu rozhodnutí o způsobu vyřízení EZR.

37. Navíc, jak bude uvedeno podrobněji níže, důvody pro odmítnutí výkonu EZR jsou taxativním způsobem uvedeny v článku 3 a násl. rámcového rozhodnutí. Existence předchozího EZR nefiguruje mezi důvody pro odmítnutí výkonu.

38. Z toho důvodu orgány vykonávajícího členského státu, které nereagují na EZR, porušují své povinnosti podle rámcového rozhodnutí.

39. Má navrhovaná odpověď na pátou předběžnou otázku tedy je, že podle čl. 1 odst. 2 rámcového rozhodnutí je vykonávající justiční orgán povinen vydat rozhodnutí o EZR, který mu byl doručen, přestože bylo v tomto členském státě již rozhodnuto o předchozím EZR, který se týkal téže vyžádané osoby v tomtéž trestním řízení, ale druhý EZR je vydán jiným justičním orgánem z důvodu změny okolností ve vystavujícím členském státě.

První až čtvrtá předběžná otázka

40. Pro případ, že by Soudní dvůr nesdílel mou analýzu o pravomoci týkající se první až čtvrté předběžné otázky na hypotetické bázi, budu se nyní zabývat zbývajícími předběžnými otázkami.

41. Podstatou první až čtvrté předběžné otázky předkládajícího soudu, které by měly být posuzovány společně, je, zda takové rozhodnutí, jako je rozhodnutí maďarského Ústředního vyšetřovacího úřadu ze dne 20. ledna 2012 o skončení vyšetřování prováděného v Maďarsku, může založit důvod pro odmítnutí výkonu ve smyslu článku 3 bodu 2 nebo článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutí, které by bránilo výkonu EZR vydaného proti AY. Zabývá se také vztahem mezi těmito dvěma ustanoveními.

Vztah mezi čl. 3 bodem 2 a čl. 4 bodem 3 ve smyslu rámcového rozhodnutí

42. Základní prvky rámcového rozhodnutí, pokud jde o důvody pro odmítnutí výkonu EZR, jsou Soudnímu dvoru již dobře známy: rámcové rozhodnutí je založené na zásadě vzájemného uznávání, která sama o sobě jako „základní kámen“ justiční spolupráce vychází ze vzájemné důvěry⁹ mezi členskými státy, a to za účelem dosažení cíle stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva, který byl Unii vytyčen¹⁰. Za tímto účelem čl. 1 odst. 2 rámcového rozhodnutí stanoví pravidlo, že členské státy jsou povinny vykonat EZR na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí. Vykonávající justiční orgány tedy mohou až na výjimečné okolnosti odmítnout výkon takového rozkazu pouze v taxativně vyjmenovaných případech stanovených rámcovým rozhodnutím a výkon EZR může být vázán jen na některou z těchto podmínek taxativně zde uvedených. Zatímco výkon EZR je tedy pravidlem, odmítnutí jeho výkonu je pojata jako výjimka, která musí být vykládána restriktivně¹¹.

43. Článek 3 rámcového rozhodnutí stanoví důvody pro povinné odmítnutí výkonu EZR, zatímco článek 4 rámcového rozhodnutí uvádí důvody, pro které je možné odmítnout výkon EZR.

44. Za účelem zjištění, zda maďarské orgány mohly v projednávané věci výkon EZR odmítnout, se budu nejprve zabývat důvody pro povinné odmítnutí a následně přejdu k důvodům, pro které je možné odmítnout výkon.

Článek 3 bod 2 rámcového rozhodnutí

45. Podle čl. 3 bodu 2 rámcového rozhodnutí vykonávající justiční orgán odmítne vykonat EZR, pokud má informace o tom, že vyžádaná osoba byla členským státem pravomocně odsouzená za stejný čin za předpokladu, že v případě odsouzení byl trest vykonán, právě je vykonáván nebo podle práva členského státu, ve kterém byl vynesena rozsudek, ho již nelze vykonat.

46. Otázka nyní je, zda bylo v případě dotčené osoby „pravomocně rozhodnuto“ ve smyslu článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutí a zda rozhodnutí maďarského Ústředního vyšetřovacího úřadu ze dne 20. ledna 2012 o skončení vyšetřování, v rámci kterého byla osoba následně vyžádaná na základě EZR pouze vyslychána jako svědek, představuje takové pravomocné rozhodnutí.

47. Článek 3 bod 2 rámcového rozhodnutí je vyjádřením zásady *ne bis in idem*, podle které osoba nemůže být stíhána nebo odsouzena dvakrát za stejný čin¹². Tato zásada, která se v jurisdikcích zvykového práva (*common law*) označuje jako „pravidlo zákazu dvojího trestu“¹³, je, pokud jde o unijní právní řád, nyní vymezena v článku 50 Listiny základních práv Evropské unie, který stanoví, že „nikdo nesmí být stíhán nebo potrestán v trestním řízení za čin, za který již byl v Unii osvobozen nebo odsouzen konečným trestním rozsudkem podle zákona“¹⁴.

48. Zatímco AY a maďarská vláda považují dané rozhodnutí za rozhodnutí, které představuje „pravomocný rozsudek“ ve smyslu článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutí, všichni ostatní zúčastnění se domnívají, že tomu tak není.

9 – Anglické jazykové verze případů Soudního dvora podle všeho někdy odkazují na „mutual confidence“ namísto „mutual trust“. Chápu to tak, že tyto pojmy mají úplně stejný význam a mohou být užívány zaměnitelně.

10 – Viz například rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, bod 49).

11 – Viz rozsudek ze dne 29. června 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, bod 19 a citovaná judikatura).

12 – Viz Klimek, L., *European Arrest Warrant*, Springer, Heidelberg et al., 2015, s. 152.

13 – Takto je na tuto zásadu například odkazováno v kontextu článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutí v Peers, S., *EU Justice and Home Affairs Law, Volume II: EU Criminal Law, Policing and Civil Law*, 4. vyd., OUP, Oxford, 2016, na s. 89.

14 – Tato zásada se navíc odráží v Evropě v řadě jiných právních nástrojů: Protokol č. 7 k EÚLP, Úmluva k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích a Evropská úmluva Rady Evropy o vydávání ze dne 13. prosince 1957.

49. Znění ustanovení neposkytuje jednoznačné vodítko. Zatímco nejméně jedna jazyková verze článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutí výslovně stanoví, že vyžádaná osoba byla pravomocně *odsouzena* v rozsudku s platností *res judicata*¹⁵, ve většině jazykových verzí není situace až tak jednoznačná.

50. Dosavadní judikatura Soudního dvora podle všeho nenabízí jasnou odpověď na předmětnou otázku.

51. Ve věci Mantello¹⁶ se Soudní dvůr rozhodl pro spíše širší výklad článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutí. Soudní dvůr v podstatě přenesl svou judikaturu vycházející z článku 54 Prováděcí úmluvy k Schengenské dohodě a konstatoval, že trestní stíhání proti vyžádané osobě za stejný čin skončilo konečným rozhodnutím ve smyslu článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutí, pokud je na základě trestního řízení stíhání s konečnou platností zastaveno, nebo pokud justiční orgány členského státu přijaly rozhodnutí, podle kterého je obžalovaný pravomocně zproštěn obžaloby za činy, které jsou mu přičítány.

52. Současně Soudní dvůr uvedl, že „konečná“ povaha rozhodnutí, o které hovoří čl. 3 bod 2 rámcového rozhodnutí, se posuzuje na základě práva členského státu, v němž bylo toto rozhodnutí vydáno¹⁷.

53. AY měl v maďarském vyšetřování pouze postavení svědka. Nebyl obviněným. Podle mého názoru, aby byla osoba „pravomocně odsouzena“, musela být v určitém stadiu řízení obviněná. Jinými slovy, jak také správně zdůraznila Komise, aby situace spadala pod čl. 3 bod 2 rámcového rozhodnutí, muselo být řízení zahájeno *proti* téže osobě.

54. Navíc lze dovodit z věci Turanský, že zásada *ne bis in idem* se nepoužije na rozhodnutí, kterým orgán členského státu v rámci meritorního posouzení věci, která mu byla předložena, zastavil ve fázi předcházející obvinění osoby podezřelé ze spáchání trestného činu trestní stíhání, pokud tímto rozhodnutím o zastavení trestního stíhání nebylo podle vnitrostátního práva tohoto státu *pravomocně ukončeno trestní řízení*, a rozhodnutí tudíž nebrání dalšímu trestnímu stíhání pro tentýž čin v uvedeném státě¹⁸.

55. Konečně, Soudní dvůr rozhodl ve věci Kossowski, že rozhodnutí státního zastupitelství o zastavení trestního stíhání, kterým bylo pravomocně ukončeno přípravné řízení vedené vůči určité osobě, nelze kvalifikovat jako pravomocné rozhodnutí, pokud [z odůvodnění tohoto rozhodnutí] vyplývá, že k ukončení uvedeného řízení došlo bez důkladného vyšetřování¹⁹.

56. Pokud jde o projednávanou věc, na základě informací poskytnutých předkládajícím soudem bude obtížné určit, zda bylo provedeno důkladné vyšetřování. Ze zásady vzájemné důvěry podle mého názoru vyplývá domněnka, že bylo provedeno důkladné vyšetřování. V tomto kontextu lze uvést, že ačkoli je (chorvatský) předkládající soud nepochybně ve složitém postavení k tomu, aby přezkoumal postup maďarských orgánů, nemám za to, že taková domněnka byla předkládajícím soudem vyvrácena. Tyto úvahy jsou nicméně hypotetické, neboť jak je uvedeno výše, řízení nebylo vedeno proti AY, což znamená, že se čl. 3 bod 2 rámcového rozhodnutí neuplatní.

57. Mám proto za to, že osoba, která byla vyslýchána jako svědek v trestním řízení, nemohla být „pravomocně odsouzena“ členským státem pro účely článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutí.

15 – Viz například německá jazyková verze („rechtskräftig verurteilt“).

16 – Rozsudek ze dne 16. listopadu 2010 (C-261/09, EU:C:2010:683).

17 – Viz rozsudek ze dne 16. listopadu 2010, Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683, bod 46).

18 – Rozsudek ze dne 22. prosince 2008, Turanský (C-491/07, EU:C:2008:768, bod 45). Viz rovněž rozsudky ze dne 5. června 2014, M (C-398/12, EU:C:2014:1057, bod 31); a ze dne 29. června 2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, bod 34). Rozhodnutí o této otázce bude samozřejmě příslušet předkládajícímu soudu.

19 – Viz rozsudek ze dne 29. června 2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, bod 54).

Článek 4 bod 3 rámcového rozhodnutí

58. První a druhá předběžná otázka odkazuje na čl. 4 bod 3 rámcového rozhodnutí. První část tohoto ustanovení dovoluje odmítnutí výkonu EZR, pokud se justiční orgány vykonávajícího členského státu rozhodly buď nezahájit trestní stíhání, nebo zastavit takové řízení, které se týká trestného činu, který je předmětem EZR.

59. Podle všeho se příslušné maďarské orgány opírají o vnitrostátní ustanovení provádějící čl. 4 bod 3 rámcového rozhodnutí, aby odmítly výkon tohoto EZR.

60. Nejprve je třeba zdůraznit, že čl. 4 bod 3 rámcového rozhodnutí, který dosud nebyl předmětem výkladu Soudního dvora, představuje důvody, pro které je možné odmítnout výkon EZR. Na základě tohoto ustanovení může vykonávající justiční orgán odmítnout výkon EZR, pokud se rozhodl buď nezahájit trestní stíhání kvůli trestnému činu, pro který byl evropský zatýkací rozkaz vydán, nebo zastavit trestní stíhání ohledně tohoto trestného činu, nebo byl-li v členském státě vynesena proti vyžádané osobě za stejné jednání pravomocný rozsudek, který brání dalšímu trestnímu stíhání. V této souvislosti musí mít vykonávající justiční orgán určitou posuzovací pravomoc, pokud jde o otázku, zda je třeba odmítnout výkon EZR či nikoliv²⁰.

61. Často se tvrdí, že první část článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutí, o který zde jde, je také, podobně jako čl. 3 bod 2, vyjádřením zásady *ne bis in idem*²¹. Přestože s takovým tvrzením souhlasím, domnívám se, že je důležité zdůraznit, že jak Komise také správně poznamenala ve svých vyjádřeních, čl. 4 bod 3 rámcového rozhodnutí má širší oblast působnosti než zásada *ne bis in idem*. Vzhledem k fakultativní povaze tohoto ustanovení navíc zásada *ne bis in idem* nemůže být využita, aby toto ustanovení omezila nebo zúžila.

62. Tato širší oblast působnosti se odráží v odpovídajícím znění širšího významu. Článek 4 bod 3 rámcového rozhodnutí tudíž odkazuje pouze na „[trestný čin], pro který byl evropský zatýkací rozkaz vydán“, a nikoliv na „vyžádanou osobu“.

63. Podle chorvatské, české, rakouské a rumunské vlády a Irska se nelze článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutí dovolávat, pokud bylo rozhodnutí nezahájit trestní stíhání vydáno v průběhu vyšetřování, ve kterém vyžádaná osoba vystupovala pouze jako svědek. To by bylo v rozporu se zásadou *ne bis in idem*, jejímž cílem je chránit *jednotlivce* proti negativním důsledkům dvojího trestního stíhání.

64. Podle názoru AY a maďarské vlády není skutečnost, že AY vystupoval v maďarském řízení pouze jako svědek, pro účely článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutí relevantní. Vyjádření Komise je obdobné.

65. Maďarská vláda konkrétně tvrdí, že otázka procesního postavení osoby uvedené v EZR v řízení, které bylo zastaveno, je sama o sobě irelevantní. Přesněji řečeno, bylo by třeba přezkoumat opodstatněnost vnitrostátního rozhodnutí nezahájit trestní stíhání nebo zastavit trestní řízení. Pro odmítnutí výkonu EZR by bylo dostačující, aby se rozhodnutí týkalo trestného činu, tj. stejného souboru jednání, jako je trestný čin, kterého se týkal vydaný EZR. Tak tomu bylo v projednávané věci.

20 – Viz rozsudek ze dne 29. června 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, bod 21), pokud jde o čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutí.

21 – Viz například Klimek, L., *European Arrest Warrant*, Springer, Heidelberg et al., 2015, s. 159, a Cimamonti, S., „European Arrest Warrant in practice and *ne bis in idem*“, v: N. Keijzer, E. Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in practice*, T. M. C. Asser, Haag, 2009, s. 114.

66. Znění předmětného ustanovení výslovně nestanoví, že předmětné trestní řízení musí směřovat proti vyžádané osobě. Nicméně výklad tohoto ustanovení v tom smyslu, že výkon lze odmítnout i tehdy, když jsou předmětné skutkové okolnosti totožné, ale dotčené osoby se liší, by se mi zdál být příliš široký. Aby se použil čl. 4 bod 3 rámcového rozhodnutí, tak by se rozhodnutí zahájit trestní řízení nebo jej skončit mělo týkat vyžádané osoby, aniž by však bylo nutné, aby tato osoba byla formálně označena jako obžalovaná nebo podezřelá. Rozhodující je to, že by měla být přezkoumána možnost, zda hledaná osoba spáchala předmětný trestný čin.

67. Takový výklad navíc plně zohledňuje ty vnitrostátní právní systémy, kde trestněprávní procesní předpisy stanoví povinnost provést vyšetřování *in rem*²² před tím, než je provedeno vyšetřování *in personam*²³. Není třeba, aby trestní orgány členského státu přistoupily k druhé fázi, pokud první fáze vede k závěru, že žádný trestný čin nebyl spáchán. Pro účely článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutí by nemělo být relevantní, zda bylo vyšetřování v trestní věci skončeno ve fázi *in rem* nebo *in personam*.

68. Rozumím tedy článku 4 bodu 3 rámcového rozhodnutí v tom smyslu, že výkon EZR lze odmítnout, pokud justiční orgány vykonávajícího členského státu, které jsou také příslušné pro trestní stíhání kvůli trestnému činu, který je předmětem EZR, nezahájily řízení nebo jej skončily, přestože vyžádaná osoba nevystupovala v tomto řízení jako obžalovaná ani podezřelá, a to za předpokladu, že tyto orgány přezkoumaly možnost, zda tato osoba spáchala předmětný trestný čin.

69. Mnou navrhovaná odpověď na první až čtvrtou předběžnou otázku tedy zní takto: Osoba, která byla vyslýchána v trestním řízení jako svědek, nemohla být „pravomocně odsouzena“ členským státem pro účely článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutí. Článek 4 bod 3 rámcového rozhodnutí je třeba vykládat v tom smyslu, že výkon EZR lze odmítnout, pokud justiční orgány vykonávajícího členského státu, které jsou také příslušné pro trestní stíhání kvůli trestnému činu, pro který byl EZR vydán, nezahájily řízení nebo jej zastavily, přestože vyžádaná osoba nevystupovala v tomto řízení jako obžalovaná ani podezřelá, a to za předpokladu, že tyto orgány přezkoumaly možnost, zda tato osoba spáchala předmětný trestný čin.

Závěry

70. Na základě výše uvedených úvah navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podanou Županijski Sud u Zagrebu (Župní soud v Záhřebu, Chorvatsko) takto:

„Soudní dvůr Evropské unie nemá pravomoc odpovědět na první až čtvrtou předběžnou otázku položenou Županijski Sud u Zagrebu (Župní soud v Záhřebu) rozhodnutím ze dne 18. května 2017.

Podle článku 1 odst. 2 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (dále jen „rámcové rozhodnutí“) je vykonávající justiční orgán povinen vydat rozhodnutí o Evropském zatýkacím rozkazu (dále jen „EZR“), který mu byl doručen, přestože bylo v tomto členském státě již rozhodnuto o předchozím EZR, který se týkal téže vyžádané osoby v tomtéž trestním řízení, ale druhý EZR je vydán jiným justičním orgánem z důvodu změny okolností ve vystavujícím členském státě.“

22 – Během kterého je nejprve objasněno, zda byl spáchán trestný čin.

23 – Kdy se shromažďují důkazy proti konkrétní osobě.